

Cultura & Sotziedade

Metropolitana: intervista a s'iscritore Pepe Corongiu.

Metropolitània: intervista (in sardu) a s'iscritore Pepe Corongiu. Faeddamus de su libru nou e de s'atualidade de sa limba sarda.

De Adriano Bomboi.

De ite faeddat su libru?

Est una collida de contos de diferentes argumentos, ma cun un'afilada comuna. B'at sa proa de annoare sa literatura in sos temas e in sa limba. Distopia, realtade urbana, erotismu, ma finas chertas intro mundos de sa contemporaneidade: giornalismu, giustìtzia, burocratzia. Unu multiversu cun sos temas de sa Sardigna de oe pro sos sardos de oe. Dia nàrrere una literatura "normale", sende chi pro sa literatura sarda custu est unu complimentu, sende chi cun s'antropologia l'ant reduida a folklorismu.

Defolklorizare sa limba sarda netzessitat de interpretare sa realtade chentza unu vìnculu natzionalista o etnotzèntricu. Bi sunt iscritores sardos e internatzionales mannos chi ant influenziadu sa nàschida de Metropolitània?

Est difitzile a nàrrere dae ue unu nde sumet sas ideas. Cussu forsis lu podent fàghere mègius sos críticos. Sigomente semus faeddende de sardu penso chi su traballu de sos ùrtimos iscritores m'apat de seguru agiuadu: Pintore, Arca, Piga, Pillonca e àteros. Ma finas sas tradutziones de clàssicos internatzionales chi amus fatu e chi ant fatu crèschere s'istumentu limba. So, comente a medas, prenu de leturas internatzionales, fatas a sighidu pro décadas intreas. Potzo nàrrere calicunu chi m'at lassadu doda: Sartre, Borges, Asimov, Vasquez Montalban, Saramago. Zafon in sos ùrtimos annos: sa galania de contare pro su contu. In Itàlia Pavese, Calvino, Pasolini. Ma no isco si totus custos posca m'ant conditzionadu. Sa creazione artistica s'ghit àndalas suas pròprias e, a bortas, misteriosas.

E tando ite cherias trasmitere cun custos contos tòpicos, distòpicos e utòpicos?

Cheria fàghere una literatura comente agradat a mie: cuntemporànea, tecnològica, funguda, futuribile, polìtica, in su sensu chi faeddet de sa polis, de sa metròpoli chi semus istados, chi semus e chi podimus èssere nois sardos. Cheria lassare a banda s'antropologia de su cui le e de su turismu. Sa distorsione identitària de nos rifugiare in su folclorismu ca in cue sa cultura dominante nos bajulat e atzetat. Mi cheria ispassiare currende cun sos contos dae unu tempus a s'àteru, dae unu logu a s'àteru.

Sa Natzione

Mescamente sas realtades urbanas o sas biddas demitizadas.

Ite difficultades as addoviadu a iscriere in sardu?

Naro sa beridade, peruna. Antzis una ebbia: su tempus, ca pro campare nos ant custrintu a àteru e su tempus pro iscriere cheret balangiadu. Sa limba de Metropolitània est frutu de unu traballu filològicu obsessivu, maniacale, duradu annos. Est unu laboràtoriu de rinnovamentu e de recùperu. De impreu de totu sos dialetos e de règulas comunas a sos iscritores dae sèculos. S'idea fiat una limba pretzisa pro contare a dies de oe: lèbia e deghile. Identitària e cumprensibile a medas. Non una limba chi sonet che campana a cada paràula, comente sa de sa poesia, ma chi sonet cando servit ebbia. E chi apat totu sos registros. No Isco si bi so renessidu: su giudìtziu est a su letore.

Su disafiu mannu oje est de divulgare sa literadura in sardu a totus e non a sos apassionados ebbia. Ite podent fàghere sas istituziones pro "normalizare" sa limba in custu tretu?

Sas istituziones divent torrare a su chi s'est fatu in Regione in antis de su 2014. Sa Giunta Pigliaru at lassadu unu desertu. Apo sighidu cun aficu meda sas declaratziones de su Presidente Solinas (e finas de su ministru Salvini) in campagna elettorale. Sunt totu perfetas: legitimatzione, unificatzione e megioru de s'Istatutu. Isetamus s'operatividade chi est sa parte prus difìtzile. Bi cheret cumpetèntzia e tempus meda. Sa burocrazia est complicada e sos inimigos sunt medas, finas cuados in intro de sos amantiosos.

24-06-19.